

בלבבי

משכן אבנה

שְׁנֵי יָהֳנָה לְנִגְדֵי תָמִיד

שיעורי בקול הלשון ♦ צורת אדם "ברכה" #41792749 ♦ בלבביפדיה מחשבה "גרף" #41800408

נקודה מתוך הפרשה - בְּהַעֲלֵתָּהּ

בפרשתנו מוזכר כמה פעמים עניין ה'חצוצרות'; ובראשם ציווי הבורא למשה: "עֲשֵׂה לָךְ שְׁתֵּי חֲצוֹצְרוֹת כֶּסֶף מְקֻשָּׁה תַעֲשֶׂה אֹתָם וְהָיוּ לָךְ לְמִקְרָא הַעֲדָה וְלִמְסַע אֶת הַמַּחֲנֹת" (במדבר י, ב). ויש להבין מהו עניין החצוצרות שמשה נצטוו לעשותם דייקא בעבורו.

ביאור מורינו הרב שליט"א

כתיב (במדבר י, ב) "עשה לך שתי חצוצרות כסף מקשה תעשה אותם והיו לך למקרא העדה ולמסע את המחנות".

ובביאור "לך" נחלקו בגמ' (יומא ו ע"ב), וז"ל, תניא "קח לך" (שמות ל, ד); משלך. "ועשה לך" (בפסוק דידן); משלך. "ויקחו אליך" (שמות כז, כ); משל ציבור, דברי ר' יאשיה. ר' יונתן אומר, בין "קח לך" בין "ויקחו אליך" משל ציבור, למה ת"ל "קח לך", כביכול משלך אני רוצה יותר משלהם, עכ"ל. והרי שנחלקו אם חובה שחצוצרות אלו יהיו משל משה, או עדיף משל משה אולם כשר משל ציבור. ובתרגום יונתן (על אתר) כתב, עביד לך מדילך.

עוד ביאור מהו "לך", אמרו (מנחות כא ע"ב) ת"ל, כל הכלים שעשה משה כשרים לו וכשרים לדורות, חצוצרות כשרות לו ופסולות לדורות, חצוצרות מאי טעמא, וכו', דאמר קרא, "לך" "לך" תרי זימני, עשה לך והיו לך.

ועומק הדבר שנאמר פעמיים "לך" כי בחצוצרות אלו של משה בכללות יש להם ב' שימושים. א. אמרו חז"ל (במד"ר טו, טז) "עשה לך" - אתה משתמש בהם שאתה מלך, ואין אחר משתמש בהם, שאתה מלך, ואין אחר משתמש בהם אלא דוד המלך, שאף הוא מלך. ומצד כך השימוש בחצוצרות הוא כמ"ש רש"י, וז"ל, עשה לך - שיהיו תוקעין לפניך 'כמלך', כמ"ש (דברים לג, ה) ויהי בישרון מלך. עשה לך, אתה עשה ומשתמש בהם ולא אחר, עכ"ל. וזהו חצוצרות לצורך משה שיהיו תוקעים לפניך "כמלך". וכן נעשה ע"י משה, כלשון רש"י "ואתה עשה", ודו"ק. ב. כתיב בקרא, "והיו לך למקרא העדה ולמסע את המחנות, ולמלחמה ובעת צרה". ועל חלק זה שהחצוצרות לצורך מלחמה אמרו (תנחומא, י) עשה לך - אתה עושה, ואין אתה עושה לאחר. אתה משתמש בהם, ואין אחר משתמש בהם. תדע לך, שהרי יהושע תלמידו של משה לא נשתמש בהן אלא בשופרות, כשיצא להילחם ביריחו וכו', ומה כתיב שם (יהושע ו, כ) "וירע העם ויתקעו בשופרות", מלמד שאפילו יהושע תלמידו לא נשתמש בהם. והיינו לצורך המלחמה וי"א שאף זה לצורכו של משה (עין אברבנאל, מושב זקנים, בכור שור, חיקוני, ואור החיים).

ולעולם בין תקיעה בחצוצרות לצורך כבוד מלכות של משה, ובין תקיעה לצורך מקרא העדה והמסעות, נעשה לא ע"י משה אלא כמ"ש "יתקעו" (פסוק ט) "ותקעתם" (פסוק ה), וכתיב (פסוק ח) "ובני אהרן הכהנים יתקעו בחצוצרות". אולם עיין אברבנאל ורלב"ג שפרשו באופן שונה.

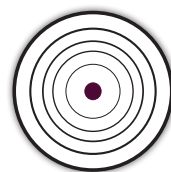
והעולה מן הפסוקים שיש לתקוע לכבוד מלכות של משה, ויש לתקוע לצורך מקרא העדה, ויש לתקוע לצורך מסע המחנות, ויש תקיעה לצורך מלחמה (פסוק ט), ויש תקיעה "ביום שמחתכם ובמועדכם ובראשי חדשיכם" (פסוק י).

ושופר של ר"ה, הוא מדין המלכה, כמ"ש ר' סעדיה גאון שמנה עשר טעמים שונים מדוע תוקעים בשופר, וזהו מעין תקיעה לכבוד מלכות של משה. וכן "ברוב עם הדרת מלך", וזהו למקרא העדה להמליכו. וכן בר"ה יש מלחמה עם השטן, וכן ר"ה הוא מועדכם. ודע שגם בחצוצרות של מלחמה יש מלכויות, זכרונות ושופרות. עיין תענית טז ע"ב, וברש"י שם (יז ע"א). וכן ר"ה בכלל מועדכם.

תוכן הגיליון

נקודה מתוך הפרשה	עמוד א'
ערכים מתוך ספרי בלבבי משכן אבנה	עמוד ב'
שאלות ותשובות	עמוד ג'
ליקוטים	עמוד ד'
שולחן ערוך סימן יג' סעיף א'	עמוד ו'
עץ חיים עם ביאור בלבבי משכן אבנה פרק ח'	עמוד ז'
עץ חיים עם פירושים על התורה - ועל העבודה	עמוד יא'

צורת אדם
בנושא פאת הזקן
יום שלישי יב' תמוז
רח' הרב בלוי 33
ירושלים
20:30

בלבביפדיה
עבודת ה'
יתקיים כל יום חמישי
רח' הרב בלוי 33
ירושלים
20:30

בלבביפדיה מחשבה
יתקיים כל יום רבעי
חולון 20:30

קו ישיר לשיעור
שיעורי מורינו הרב שליט"א
ב'קול הלשון'
ישראל 073.295.1245
USA 605.313.6660

© כל הזכויות שמורות
מערכת 'בלבבי משכן אבנה'
טלפון 052.763.8588
פקס 03.548.0529
bilvavi231@gmail.com

לקבלת העלון
בדוא"ל
bilvavi231@gmail.com
לקבלת העלון
בפקס 03.548.0529

כל החומר
[אולת מדור הליקוטים והשרות]
שמופיע בגיליונות
מידי שבוע
יוצא לאור לראשונה

רכישת ספרי הרב
ספרי אברמוביץ'
משלוח ברחבי העולם
03.578.2270
USA 718.871.8652
books2270@gmail.com

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר, דַּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן וְאֶמְרָתָ אֵלָיו בְּהִעָלוֹתְךָ אֶת הַנִּירוֹת וְגו',

רבי יהודה פתח (תהלים יט ו), וְהוּא כִּתְּתָן יוֹצֵא מִחוּפָּתוֹ וְגו' זוה"ק, פרשת בהעלותך, קמח ע"ב

גם החיבור בין האיש לאישה צריך להיות בקביעות של "בית".

(בלבבי משכן אבנה, שובבי"ם, מאמר 'תיקון האישה')

נישואין - מצד הגוף, שורש יצירת האדם היא מן האדמה, מן העפר. אך מצד הנשמה, שורש יצירת האדם היא "ויפח באפיו נשמת חיים". וכאשר האדם נושא אישה, שלא נבראה מן העפר, אלא נבראה מן הצלע, כאשר כבר היה באדם "נשמת חיים", אם הם זכו, ו"שכינה ביניהם", הוא מגלה את המקור של נשמתו, את השכינה הקדושה, ובכך הוא יכול להתנתק ממקור יצירתו, שזהו הגוף, ולזהות את עצמו כנשמה, ולא כגוף.

(מסילת ישרים עם פירוש בלבבי משכן אבנה, פרק ז', עמ' ס"ד)

נישואין - הקב"ה יצר באדם כח "אנושי", על מנת שהוא יהווה כלי לעולם הרוחני, לאלוקות. כלומר, הכלי האנושי, זהו ה'משל', והנמשל - זהו החיבור לאלוקות. ואחד מהבחנות אלו, זהו נישואין בין איש לאישה, שעל ידם האדם יכול להבין ולהשיג בנפשו את הנמשל - שקוב"ה וכנסת ישראל הם כאיש ואשה.

(מסילת ישרים עם פירוש בלבבי משכן אבנה, פרק י"ט, עמ' צ"ו)

נישואין - כלל יסודי הוא, שכל שני הפכים - בשורשם הם אחד, שאם לא כן, הוא לא היה הפכי לו. שורש ההפכיות בין שני דברים, זהו מחמת שבשורשם הם אחד, וכאשר הם נתפרטו, הם נעשו הפכים זה לזה. דבר שבשורש הוא אינו אחד, לעולם הוא לא יהיה הפכי לחבירו. ולכן, איש ואישה, שהם שני הפכים, מטרם להתאחד, כי בשורשם הם אחד - "זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי" (בראשית ב כג).

(בלבבי משכן אבנה - שבת קודש, עמ' מ"ז)

נישואין - ישנם שני הבחנות בהתאחדות בין איש לאישה. ההבחנה הפשוטה היא, שהם מתאחדים מכח כך שהם דומים אחד לשני, כמשל לשני נרות שע"י איחודם מקבלים אש להבה, ובזה הם נעשים "כלי קיבול" להשראת השכינה. אך בהבחנה יותר עמוקה, האיש והאישה אינם דומים אחד לשני, וחיבורם יחדיו בטבעיהם השונים זה מזה, יוצר ביטול והתכלות [כלי מלשון כלות] לכל אחד מהם, באופן של "זכו" מלשון זך, ואזי הם נעשים "אין", ונעשים "אחד" עם השכינה ממש, ולא רק כלי קיבול לשכינה [עיין בהרחבה בספר דע את ביתך - אהבת הדומה ואהבת השונה].

(קל"ח פתחי חכמה עם פירוש בלבבי משכן אבנה, חלק ג', עמ' ס"ט)

נישואין - אירוסין עניינם, הפרשה מכל העולם, כלשון שאומר הבעל 'הרי את מקודשת לי', וכלשון הגמרא (קידושין ב ע"ב) שעל ידי כן "אסר לה אכולי עלמא כהקדש", ואף הוא עדיין אסור בה (ארס בחילוף אותיות - אסר). וזו בחינת 'ראה, דין, פירוד, היבדלות. ונישואין עניינם, החיבור בין איש לאשתו, שמכניסה לרשותו. וזו בחינת אהבה, חיבור, אחדות (בלבבי משכן אבנה, חלק ה', פרקי עבודה ומחשבה, מאמר נ"ג). ואירוסין שייך גם בגוי, שרק מייחדה לו, אך נישואין שזו בחינת האהבה, נתחדשה רק בישראל (תורת הרמז - בלבבי משכן אבנה, פרשת ויחי).

נישואין - ישנם שני חלקים בנישואין, א. נישואין כתכלית לעצמם, ב. נישואין כתכלית לצורך הולדת תולדות, לצורך קיום מצות פרו ורבו. והנישואין כתכלית לעצמם, הם נישואין מחמת שזו צורת האדם השלם, "זכר ונקבה בראם ויקרא את שמם אדם" (א"א - עתיק). ומצד כך, תכלית הנישואין היא גדר של עונג ושעשוע (עתיק), כי אין כאן תכלית לצורך התולדות, אלא עצם החיבור עצמו הוא התכלית, שהם היו מתחילה ביצירתם אחד, ובנישואין הם חוזרים לשלימותם ומקורם. וזו אהבה שמביאה לידי החיבור המוחלט, ששם העונג והשעשוע [והעונג והשעשוע הגמור הוא בחיבור לאלוקות, וכל שאר שאר שעשוע ועונג שבבראיה הם עונג ושעשוע חלקיים, שהתפשטו ממקורם].

(מסילת ישרים עם פירוש בלבבי משכן אבנה, פרק י"ט, עמ' רי"א)

נישואין - בנישואי איש ואישה ישנם שני מדרגות. א. חיבור ודבקות של שני נפרדים - האיש והאישה יחדיו (או"א). ב. דבקות בדרגה של שורש היצירה, שהאדם נברא יחיד, ובנישואין הם חוזרים לאחדות שהייתה בשורש היצירה שקדמה לנפרדות (א"א - עתיק). וכן הוא בדבקותו של האדם בבורא ית', ישנה מדרגה שהאדם דבק בבורא מכח כך שמכיר שהוא שורשו ומקור חיותו, אך עדיין הם "שנים" שדבוקים אחד בשני. וישנה מדרגה יותר פנימית בנפש של "קוב"ה וישראל חד", מדרגת התכללות, שהם "אחד" בעצם. וזו בכללות מדרגת אהבה שאינה תלויה בדבר.

(בלבבי משכן אבנה, חלק ב', פרק כ"ב)

נישואין - כל חיבור בבריאיה, מגיע מכח האש והחום, במקום של קרירות - אין חיבור. ולכן, "איש ואיש זכו - שכינה ביניהם", האש דקדושה, השכינה, מחברת ביניהם, אך אם "לא זכו - אש אוכלתן".

(בלבבי משכן אבנה, שובבי"ם, מאמר 'תיקון הרוק')

נישואין - חיבור בין איש לאישה מיועד להיות חיבור גמור, באופן של קביעות שאין לה ביטול, כמו השראת השכינה ששרתה ב"בית", בבית המקדש, שבית זהו מקום "קבוע" שאין לו ביטול, כך

מנורה

"נר חנוכה מצוה להניחו על פתח ביתו מבחוץ" (שבת כא:), שורש עיקר ההארה של נר חנוכה הוא מהדלקת המנורה, אבל במנורה היו שבעה קנים ואילו בהדלקת נר חנוכה אנחנו מדליקים שמונה נרות, יתר על מדרגת המנורה שהייתה רק של שבעה נרות. יש את השאלה הידועה של הבית יוסף מהו הנס שעבורו מדליקים נר שמיני, ותיירץ כמה תירוצים לדבר, אבל עדיין צריך לבאר מהו השורש של ההארה של הנר השמיני, הרי כל ההדלקה היא זכר למנורה, ובמנורה לא היה יותר משבעה נרות, א"כ הנר השמיני הוא לא מעין המנורה, גם אם הוא לזכר הנס.

נחדד את השאלה, בהדלקת נר חנוכה יש שני חלקים, יש את מה שזה נעשה זכר לנס שמצאו פך שמן, ויש מה שהוא מעין הדלקת המנורה. יסוד הדברים נתבאר בדברי הרמב"ן, שאמר לו הקב"ה לאהרן הכהן שהדלקת המנורה תישאר לעולם, ואף שביהמ"ק חרב ואין הדלקת המנורה, מ"מ ההארה של המנורה ממשיכה בנר חנוכה. א"כ יסוד ההגדרה של ההדלקה בחנוכה היא לא רק לזכר הנס, אלא זה משורש ההארה של המנורה ומכוחה מדליקים בחנוכה. ההארה של המנורה היא ההארה שמכוחה אנו מדליקים נרות חנוכה בכל שנה ושנה, כך כותב הרמב"ן, וא"כ קשה שהרי במנורה יש רק שבעה נרות, ואי אפשר לעשות זכר להדלקה בדבר שאין בו שורש ההארה רק לצורך זכר הנס.

איתא בגמ' בשבת (כב:), "וכי לאורה הוא צריך וכו', אלא עדות היא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל", הקב"ה מעיד לבאי עולם על החיבור של כנסת ישראל והקב"ה, כיפר להם על חטא העגל וכו'. שבעת הנרות הם לא עדות רק לישראל, הדלקת השבעה נרות היא עדות לבאי עולם, זה הארה לבאי עולם שהם אומות העולם. כידוע יש מחלוקת ב"ש וב"ה האם פוחת והולך או מוסיף והולך, לשיטת בית שמאי פוחת והולך, ויש שני לשונות בגמ' מדוע פוחת והולך, או כנגד הימים שנשארו מהחנוכה, או שזה כנגד פרי החג, שבעים פרים שיוצרים מ"ג עד שבעה. שבעים פרי החג של סוכות הם כנגד שבעים אומות העולם, ומתבאר בד' הגמ' בשיטת ב"ש שבהדלקת הנרות פוחת והולך כנגד שבעים אומות העולם.

הבאנו לעיל את דברי הגמ' שהארת המנורה היא עדות לבאי עולם, וכמשנ"ת הדלקת נר חנוכה היא כנגד פרי החג שמתגלה בהם היחס של אומות העולם. א"כ בעומק ההארה של שבעה נרות היא הארה כנגד באי עולם, שבעה נרות כנגד שבעים אומות, והנר השמיני הוא כנגד ישראל, זה החילוק בין השבעה נרות של המנורה לשמונה נרות שמתגלים בהדלקת נר חנוכה. (בלבביפדיה מחשבה בינתים)

שלהבת עולה מאיליה (רש"י)

מדרגת השלהבת היא בבחינת אור המנורה, ששם היה 'שלהבת עולה מאיליה'. למעלה מכן היה את האור עליון יותר, של הארון, אור נ', ושמה מתאחדת העליון והתחתון. וזה סוד הנ' מתהפכת הכתוב אצל "ויהי בנסוע את הארון", כי זה היה כללות ההפכים של האש העליונה והאש התחתונה. משם, ממקום האור נ', מקום של כללות האור - יצא משם ניצוצות ליישר להם את הדרך, לעקור את כוחות הרע. שמה מתאחדת התחתון עם העליון: שמה מתאחדת הניצוצות שהם אש התחתונה, עם הלהבה שהיא אש העליונה. נץ ולהב יחד - זה סוד הארון, אור נ', הכוללת שני אורות הללו יחד.

אל מול פני המנורה

ברש"י, (ת, ב) ג' המזרחים פונים למול האמצעי. כיון שכולם פונים לאמצעי, לנקודה האמצעית שהיא שורש הכל. לכך הוה מקשה, דהכל אחד. (תורת הרמז)

'אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות'. (ה, ב) וצ"ב השביעי להיכן פונה. והענין. שהוא פונה לתוך עצמו, חיצוניותו פונה לתוך פנימיותו. (תורת הרמז)

ותדבר מרים במשה

לעומת זאת, במדרגת מרים, בסוד מים תחתונים, נאמר "ותדבר מרים במשה". כי מרים היא שורש המרירות ושורש המריבה. היא באה לתקן אותו הדבר, אבל במעשה זה כאשר נפגמה מדרגת מרים, אז נפלה מרים למדרגת מים תחתונים, אל המרירות שבמים. מכח כך, מגיע החטא הלשון שנקרא מר.

התיקון למרים נתגלה כאשר נעשה מצורעת ומשה התפלל עליה א-ל נא רפא נא לה, והגמרא בבא קמא אומרת, אמר משה לרשב"ע ק"ו אם אביה היה ירק בפניה הלא תסגר לשבעה ימים. ק"ו שלא תסגר ל"ד ימים, די לה בשבעה ימים. מדוע דייקא כאן נאמר 'אם אביה היה ירק בפניה הלא תסגר שבעה ימים'? כי אם אביה היה ירק בפניה, התגלה כאן רוק מר. ברור שהרוק המתוק לא מביא לידי סגירה.

מרים באה לתקן את הרוק המר. כאשר היא יורדת ליסוד העפר, אז מתגלה המים כמי מריבה. בפגם של מריבה, "ותדבר מרים במשה", זה היה היפוך כל סדר חייה שדיברה במשה כדי להביאו לגדלותו, כל הגילוי של "כי מן המים משיתיהו" במשה היה מכח מרים - כלומר, מהמי מריבה. אומרים חז"ל שהאיצטגני פרעה אומר שהגואל של ישראל סופו על ידי מים, ואיפה זה התקיים באמת? במי מריבה. והמי מריבה מתגלה אצל מרים, "ותדבר משה במרים", ושם נאמר 'אם אביה היה ירק בפניה הלא תסגר לשבעה ימים'. איזה יריקה? בסוד רוק טפל, רוק מר.

רוק מר מתגלה מכח שינה. מה אמר הקב"ה למרים? בכל הנביאים אני מדבר להם בחלום. "לא כן עבדי משה, פה אל פה אדבר בו". מה ההבדל בין נבואת יום לנבואת לילה בחלום? בנבואה בלילה בחלום, זה מגלה רוק טפל, רוק מר, מכח שינה. אמר הקב"ה, בשאר נביאים אני מדבר בהם בחלום - בסוד רוק מר. אבל במשה אני מדבר עמו ביום - בסוד רוק מתוק.

זה עומק הפגם שהתחיל במרים כאשר דיברה נגד משה.

(דע את מידותך 041 יסוד המים)

בכ"ז אותיות של תורה שבכתב שכוללות את האותיות הסופיות, הם בבחינת תורה של שמן זית זך המתגלה במנורה כמו שאומרת הגמ' 'הרוצה שיחכים ידרים שמנורה בדרום', שם מתגלה הגבול שבבחינת האותיות הסופיות, ולכן נצרך שיהא במנורה שמן זית זך, משום שכל סוף יוצר עביות כדוגמת מחיצה וגבול וכפי שנאמר בקרא "שמי חול גבול לים" (ירמיה ה, כב) שהחול הוא עב, ולכן נצרך במנורה שמן זית זך בשביל לזכך את כח הגבול מעביותו. (בלבביפדיה עבודת ה' בך)

שאלות ותשובות מספר שאל לבי

יבנה בית, ובתבונה יכונן, ובדעת חדרים ימלאון - (חב"ד) - מוחין.
וכן בכל פעם שנכנס לביתו, יאמר שלום מתוך רצון כנה ועמוק,
שהיא בס"ד "שלום בית", ומתוך מחשבה שבפועל יעביר על
מדותיו היום ולו בדבר קטן, בביתו - (א"ז) - מדות.
לעזור בפועל ולו עזרה קטנה בכל יום - (מלכות) - מעשה.

קדושת הבית היהודי

בשלום בית, יש שיטה שאומרים להשתמש הרבה בקשר ע"י
גוף, ובצירוף לזה להשתמש יותר בדיבור, לשוחח יותר סתם
לשם הבל, ואומרים הבקיאם בשלום בית שהצירוף הזו, הוא
ממש הדרך להצלחה בכל השלום בית, ושהדרך הזו מצילה כל
נשואין ומונע הרבה גירושין. אני רוצה לדעת מה דעת הרב בזה,
כיון ששמעתי דרשה של הרב בענין קדושת בית היהודי, ובתוך
הדרשה הרב אמר שהדור הזה פרוץ בענין הנ"ל.

האם כוונת הרב היה לבנ"א שאינם מתנהגים בצניעות בפני
אחרים, או שהכוונה אפ"י שלא בפני אחרים? ואם כוונת הרב
היה לצד השני, ומשום שהמימוש היא חרפה לבנ"א וכדברי
הרמב"ם, וא"כ אין זה דרך הקדושה לבנות בית היהודי. איך דבר
זה מסתדר עם מה שאומרים הבקיאם הנ"ל. האם אין הכי נמי,
שדבר זה מציל את השלום בית שלהן, אבל זה מציל רק את גלד
החיצוני של הנשואין, אבל הם מחריבים את כל הקדושת הבית
שלהן, וקוברים את נשמתם בזה? וא"כ עדיף להן להשאר בלא
שלום בית, משלום בית שאין עמה קדושת בית יהודי?

השאלה זו נוגע לי מאד, וגם לכל בר דעת שרוצה לקבל את
האמת של הרב בענינים אלו. סוף כל סוף, אני מוכן לקבל את דעת
הרב בזה ולהיות בטל אל דעת הרב בזה, אף אם יש לי קושיות
בזה. רק ברצוני לקבל יותר בהירות בזה ודעת את הסוגיא הזו, גם
"תורה היא וללמוד אני צריך". תודה מאד להרב על הכל.

תשובה:

גם שלא בפני אחרים הדבר צריך שיקול דעת דקדושה מתוך
עדינות. הדבר תלוי במדרגתם של בני הזוג בכלל, ובאותה עת
בפרט, שדיינו שמצילות אותנו מן החטא, מלבד שלו' בית. ולכך
הדבר הראשון שנצרך לבדוק איך לגרום שפתו בסלו מצילו.
אולם לא הותרה הרצועה לגמרי ח"ו. ודוג' לדבר מ"ש ישראל
קדושים וכו', אולם בשעת דחק גדול מאפיל בטליתו. וכן זמנים
שע"פ הסוד אין בהם יחוד, פסק המ"ב שאם יש חשש שיבא
לאיסור צריך להקל. וכן ע"ז הדרך בכל חלקי הדבר.

זאת ועוד. אמרו רבותינו שמקום זה נקרא קבר, וח"ו אם אינם
זוכים נקברים בתוכו. ולכך נצרך בדיקה עמוקה מה מדרגתם,
איזה פעולה שייכת לדרגתם ואיזה פעולה תורידם, ולא תמיד
ב' הצדדים שוים בזה. דבר זה כאשר יתר על המדה פעמים יוצר
שלו' מחמת שפלותם של בנ"א, אולם אמרו חז"ל שסט"א תחילתו
אחדות וסופו פרוד. ובדורנו רח"ל רוב בנ"א נפלו לקבר בחייהם.

הדרכה בשידוכים, וסיבת העיכוב בדורנו

שלום כבוד הרב. אם אפשר לקבל הדרכה כללית בנושא
שידוכים:

א. מהם הנקודות החשובות עליהם יש לשים את הדגש בשלב
הבירורים ובמהלך הפגישות, הן במחינת ההיבט הרוחני, והן
במחינת הרגשת הלב והתאמה בן בני הזוג?

ב. כמו כן יש בדורנו עיכוב של רבים בגיל הנישואין, ממה זה
נובע באופן כללי (אם בכלל יש סיבה כללית או שיש סיבות שונות) ועל מה
צריך לעבוד על מנת לסלק את המניעים לנישואים?

תשובה:

א. אם יש התאמה קרובה בעולם הרוחני, או לפחות התמסרות
לעולם הרוחני של הבעל לרוב בנ"א.

לכתחילה יש לחפש כמה שיותר מתאים בהלכות דעות,
במידות ובהרגשה. אולם ככל שאדם פנימי יותר, עיקר הדגש,
שישנו אופי ומידות שמתאים לו, או שיש בכוחו לעמוד ולהתחבר
ולהתמודד עמם, כי כאן בעוה"ז העיקר עמל ולא חיפוש נעימות
חיזונית. ע"כ נצרך לברר ולהכיר את נפשו ואת סדרי כוחות
נפשו, ולפ"ז להכיר עד כמה שניתן עם מה יקל עליו להתמודד
ועם מה יוקשה עליו. ולפ"ז לסדר סדר מעשי מה מחפש בזווג.

ב. כי זה נובע מעולם הפרוד השפל, ששם עומק הטומאה
המפרדת טהרה ואמונה.

כיצד לזהות את שורש הטוב שבנישואין

אדם שסובל מנישואין בעיתיים, אמנם יש לו למשל נחת
מהילדים, אבל מהנישואין אינו רווה נחת במיוחד. איך בכל אופן
אפשרי לזהות את שרש הטוב שבנישואין?

תשובה:

יש לנסות ולמצוא את חלקי הטוב שבנישואין. במשך כמה
חודשים יש לו לנסות להתבונן ולראות את כל חלקי הטוב
שבנישואין. עצם ההתבוננות בחלקי הטוב כבר יתן לו קצת
מנוחת הנפש. העבודה היא, לגלות דברים שלא ידע קודם
ההתבוננות. אם הוא לא מצא שום נקודה חדשה או לפחות נקודה
מבוררת יותר, סימן שההתבוננות לא היתה שלימה. לאחר מכן,
הוא צריך לנסות ולראות איזו נקודה מתוך אותם חלקים טובים
שמצא נראה לו שהיא הנקודה השורשית והעיקרית, וכשהוא
ימצא את אותה נקודה שנראה לו שהיא נקודה שורשית, יש לו
להתפלל לקב"ה שיזכה לראות האם נקודה זו באמת נכונה.

אפשרות נוספת: יש לו להתפלל שיזכה ויהיה אדם יותר אמיתי,
יותר מבקש אמת. ואזי באמת יזכה הוא לגעת בנקודת השורש.
ולאט לאט יגיע יותר ויותר למנוחת נפשו.

מה לעשות בכניסה לבית חדש

כשעוברים לדור בדירה חדשה (כבר דרו בה אנשים אחרים), האם
יש דבר מה לעשות או לומר שם כסגולה לשמירה לבית החדש.

תשובה:

כן. הנוסח המקובל לחנוכת הבית. וכן להתחזק באמונה,
בחינת "בכל ביתי נאמן הוא" - (כתר) - אמונה. וראוי שבכל יום
יהא בבית תלמוד תורה אם מעט ואם הרבה, בבחינת בחכמה

קיום מצוות הבית כראוי

לכבוד הרב שליט"א. מה שאמר הרב ב"דע את ביתך" שהאדם צריך לקשר בבית בעיקר ע"י קשר נשמה ופחות ע"י הגוף, לא הבנתי נכון, דאם מזהה עצמו יותר עם הנשמה וכן אם רוצה אחדות בעיקר ע"י הנשמה ולא עם הגוף, אז תאווה הגוף מקבל החלשה אצלו, ועי"ז לכאורה הוא מחריב את כל השלום בית שלו. ואע"פ שהרב מבאר שם ב"דע את ביתך" שאין הכוונה לאחדות נשמות בלבד, כיון שאנו צריכים בזמן הזה גם קשר של גוף, ואין אנו במדרגת קודם החטא, ועל כן לעולם יש לנו אחיזה של גוף, מ"מ הרב מייסד שם שעיקר הקשר הוא ע"י נשמה, ואחדות ע"י הגוף נעשה רק לנגע ולא עונג.

וא"כ מה שהבנתי בדעת הרב הוא, שבחיי נשואין, צריך לגלות את אור הנשמה אל תוך מערכת הגוף. אבל לא הבנתי איך אני יכול לעשות זה בפועל. ממה נפשך, אם הקשר הוא נשמתי אז האחדות ע"י הגוף אינו כלום, ואם מתקשרים ע"י הגוף אז קוברים את נשמתם. מסמתא לא הבנתי את כל היסוד שנאמר שם.

תשובה:

עיקר החיבור צריך שיהא ע"י הנשמה, למי שנמצא במדרגה זו. אולם גם חיבור של גוף שיש בו ענג, צריך שיכיר שתכלית עונג זה הוא נגע. וירגיש כך גם לו במעט. והרי שזה עוצר את תוקף הענג להתפרץ, כי שכלית ורגשית חש לפחות באופן חלקי שזהו נגע. וא"כ מצד הנשמה חיבור פנימי, מצד הגוף חיבור חלקי ע"י ענג, שנצטמצם ע"י הנגע שבו. והוא הוא עומק הענין הפנימי לא למלאות תאוותו. אולם מי שיש חשש שיפול באיסור ח"ו ע"כ, אינו במדרגה זו כלל לעשות כן.

בנין הבית מכח היסוד המשותף

הרב כותב שעל מנת לשפר את שלום הבית, צריכים שני בני הזוג למצוא את היסוד המשותף להם, וממנו להיבנות יחד. לי ולאשתי יסודות הפכיים (אני עפר דומיננטי והיא רוח). אנו נתקלים באתגרים לא מעטים כתוצאה מכך. בחסד ד' עלינו, יסוד המים תקיף אצל שנינו, ואנו מנסים לקיים את עצת הרב. אלא, שלא ברור לנו כיצד להיבנות יחד מיסוד המים, שעיקרו תענוג (אם הבנתי נכונה את דברי הרב). האם עלינו ולהנות מאוכל טוב יחד? להתענג יחד? זה נראה שזה רק יוריד אותנו למטה מבחינות רבות. נשמח לביאור והדרכה בנושא. תודה.

תשובה:

לפני שנתייחס לבנין הבית מכח היסוד המשותף, קודם לכן איש ואשה צריכים לבנות את עצמם.

השלב הראשון:

א. שכל אחד יתחבר ל"אני" האמיתי שלו, ומאותו מקום הם יבנו את הקשר ביניהם. כלומר, כאשר האיש יחיה את עולמו הפנימי, והאשה תחיה את עולמה הפנימי, הם יוכלו להתחבר כל אחד לזולתו, באופן המתאים למבנה נפשו ולכוחותיו האמיתיים, מבלי לעבור את גבולות נפשם העצמיים, ואז לחבור לגבולות הנפש של בני הזוג.

ב. שכל אחד מבני הזוג ישפיע מחלקו הטוב לזולתו, באופן שיצור חיבור. ולמעשה: א. על הבעל להכיר את עצמו ואת תכונותו החזקה, להתחבר אליה ולקבל ממנה חיות ושמחה. ב. על האשה להכיר את עצמה ואת תכונתה החזקה, להתחבר

אליה ולקבל ממנה חיות ושמחה. ג. כל אחד ישתמש בתכונותו החזקה, על מנת להטיב לזולתו וליצור חיבור בנקודות הטוב שבין בני הזוג.

ג. ובפרט במקרה שלכם שאתם מיסוד העפר, והיא מיסוד הרוח (כפי שציינתם בשאלה), התועלת שאתם יכולים להעניק זה לזה הלא גדולה היא. שהרי יסוד העפר ויסוד הרוח משלימים זה את זה. לדוגמא, יסוד העפר יכול לתת ליסוד הרוח יציבות ועקביות. ויסוד הרוח יכול לתת ליסוד העפר תנועתיות והרחבה (היפך מכח הצמצום, הנובע מיסוד העפר).

ד. כלל יסודי מאוד: כל דבר והיפוכו - שורשם אחד. ואם כן, מה שיש בך נמצא בה, ומה שיש בה, נמצא בך. ועל כל אחד למצוא בחציו השני, את מה שיש בו. או לחילופין, על כל אחד למצוא בעצמו, את מה שיש בחציו השני.

ומכח הנקודות המשותפות, לבנות את הקשר ביניכם.

השלב השני:

בעת נעבור לבנין הבית מכח היסוד המשותף. ראשית על כל אחד מבני הזוג לעבוד באופן אישי על איזון אותו הכח בנפשו, ולכוונו לקדושה. לאחר מכן, יכולים בני הזוג להשתמש ביסוד זה כמכנה משותף.

או לחילופין, למצוא את החלקים המתוקנים באותו יסוד שכבר קיימים אצל שני בני הזוג, ולהשתמש באותם חלקים כמכנה משותף. ובשאיפה להגדיל את החלקים הטובים של אותו מכנה משותף.

בדיעבד, אם אצל אחד מבני הזוג כח זה מתוקן יותר, ובכוחו לכוון את הצד השני, והצד השני מסכים לכך, גם כן ניתן להשתמש בחלק זה כמכנה משותף. וכמובן מתוך בחירה הדדית, ורצון להיבנות מכך.

וישנם מקרים מסויימים, שהמציאות מכריחה להשתמש במכנה המשותף אף מצד הנפש הבהמית, כפי שפורט בשאלתכם. וגם שם, יש להשתדל להכניס נקודת קדושה, כגון שזה יהיה לצורך מצווה - עונג שבת, סעודת מצווה וכדו'. ו"תן לחכם ויחכם עוד". בכבוד רב.

כיצד לזהות את שורש הטוב שבנישואין

אדם שסובל מנישואין בעיתיים, אמנם יש לו למשל נחת מהילדים, אבל מהנישואין אינו רווה נחת במיוחד. איך בכל אופן אפשר לזהות את שרש הטוב שבנישואין?

תשובה:

יש לנסות ולמצוא את חלקי הטוב שבנישואין. במשך כמה חודשים יש לו לנסות להתבונן ולראות את כל חלקי הטוב שבנישואין. עצם ההתבוננות בחלקי הטוב כבר יתן לו קצת מנוחת הנפש. העבודה היא, לגלות דברים שלא ידע קודם ההתבוננות. אם הוא לא מצא שום נקודה חדשה או לפחות נקודה מבוררת יותר, סימן שההתבוננות לא היתה שלימה. לאחר מכן, הוא צריך לנסות ולראות איזו נקודה מתוך אותם חלקים טובים שמצא נראה לו שהיא הנקודה השורשית והעיקרית, וכשהוא ימצא את אותה נקודה שנראה לו שהיא נקודה שורשית, יש לו להתפלל לקב"ה שיזכה לראות האם נקודה זו באמת נכונה.

אפשרות נוספת: יש לו להתפלל שיזכה ויהיה אדם יותר אמיתי, יותר מבקש אמת. ואזי באמת יזכה הוא לגעת בנקודת השורש. ולאט לאט יגיע יותר ויותר למנוחת נפשו.

סימן יג' - סעיף א': ארבע ציציות מעכבין זה את זה, שכל זמן שאין בה כל הארבע אינה מצויצת כהלכתה, והיוצא בה לרשות הרבים בשבת חייב חטאת.

בירור הלכה - סעיף א'

ותחילה נבאר מש"כ בסעיף ב', אם היא מצויצת כהלכתה מותר לצאת בה לרשות הרבים, מהו טעם ההיתר, ולפ"ז מהו טעם האיסור כשאינה מצויצת כהלכתה.

א. כתב בערוך השולחן (על אתר, סעיף ב) וז"ל, טלית המצויץ כהלכתו מותר לצאת בה בשבת לרה"ר וכו', ואפילו בלילה שאינו זמן ציצית, שהרי הם נוי הבגד, עכ"ל. ועיין ט"ז (סימן יח, ס"ק א) וז"ל, שהם נוי הבגד ותכשיטיה, עכ"ל. ולפ"ז בטלית שאינה מצויצת כהלכתה, כתב בחיי אדם (ח"ב, כלל נו, אות יג) וז"ל, היוצא בטלית שיש בו א' או ב' פסולים, חייב, שהציצית אין נוי לבגד, עכ"ל. ובפשטות ה"ה כל פסול שיש לציצית, שלא לשמה וכד', כי אינו נוי לציצית, כי אין כאן מצות ציצית. אולם כתב החזו"א (או"ח, סימן ג, סוף אות כח) וז"ל, ונראה דטליתות קטנות שאין בהן שיעור, נמי אין הציצית משוי, כיון דאינו עומד להסיר הציצית וניחא ליה בהן, דנראה על ידן כלבוש בגד ציצית, הרי הן תכשיטי הבגד, ובמ"ב לא כתב כן, עכ"ל. ולפ"ז כל שנראה כציצית כשרה, אף שאינה כשרה, הוי כתכשיטי הבגד, שנראה כציצית, וניחא ליה ללבוש שייראה לרואים שהולך עם ציצית, והבן.

ב. כי הציציות בטלות לבגד (עיין מנחות, לז, ע"ב; שו"ע, או"ח, ש"א, סעיפים לח-לט), וכלשון זכרו תורת משה (סימן נג, אות כז) כל דבר המחובר לבגד, הרי זה בטל לבגד, עכ"ל. אולם עיין רמב"ן (תשובות המיוחסות לרמב"ן, סימן ר"ט, והובא בב"י על אתר) וז"ל, אמנם ר"י פירש שאפילו בטליתות שלנו הציציות חשבי שהם עשויים לשם מצוה, ולא בטלי, עכ"ל (ועיין שו"ת הר"ף, סימן רצט, ובחידושים המיוחסים לר"ן בשם הר"ה והרא"ה, וביאור הלכה, ש"א, סעיף לח). והרי שדבר מצוה חשיב ולא בטל. ולפ"ז בציציות פסולות, אם אין דעתו להשלימם, בטלים. אולם מצד שדעתו לתולשם מן הבגד דנו האחרונים שאינם בטלים.

ג. הציציות צורך הבגד, ונעשים חלק מן הבגד, הם מחמת שהם צורך לבגד (והן מחמת שהם חלק מן הבגד). כתב בחיי אדם (ח"ב, כלל נו, אות יג) וז"ל, היוצא בטלית שיש בו ציצית א' או ב' פסולים, חייב, שהציצית אין נוי לבגד ולא צריך לבגד, אלא כל זמן שכולן כשרין, כיון שמצותו בכך ואסור ללבוש הבגד בלא ציצית, אז הם צורך הבגד, משא"כ כשאינם כשרים, ואז אף אותן שלא נפסלו, מ"מ הם פסולים, דהא אסור ללבוש אם לא שיש בו ד' ציציות, עכ"ל.

ד. כיון שנוי לו לאדם (לבני אשכנז) שרואים ציציותיו בחוץ, הוה ככל תכשיט שמותר לצאת עמו, והיתר זה רק למי שזה נוי לו, ובאופן שזה נוי לו. והבן שאינו רק מדין נוי ציצית המחוברת לטלית, אלא נוי לעצמו.

הלכה פסוקה - סעיף א'

היוצא עם טלית שציציותיה פסולות, אם יש בהם נוי וכן אם הם בטלים לבגד, מותר לצאת בהם בשבת.

פירוש על דרך הסוד - סעיף א'

כתב בקצוץ פרק ד' של מנחות עוסקת צמנות ודינים האם מעכבים זה את זה אס לאו. וצפרטות מנינו כמה דינים של "ארבע" שמעכבים זה את זה.

סוגיא דידן של ד' ציטיות, כמ"ש (מנחות, כח, ע"א) ארבע ציטיות מעכבות זו את זו, שארבעתן מניו אחת, ר' ישמעאל אומר ארבעתן ארבע מנאות. ואמרו (ילק"ש, במדבר, פרק טו, רמז תש"ג) ד' ציטיות מעכבות זו את זו, דכתיב צהו הויה. ועיין רמב"ם צפירוש המשניות (מנחות, שם). וכגון הא דאמרו (מנחות, יט, ע"א) ארבע מינים צמנאות מעכבים זה את זה, דאמר קרא (ויקרא, יד, ב) זאת תהיה תורת המצורע, כמאן דכתיב ציה חוקה דמי. וכן הא דאמרו (שם, כח, ע"א) ארבע פרשיות של תפילין מעכבות זו את זו. וכתב הרע"ב (שם, פ"ג, מ"ו) וז"ל, וארבע מתנות שעל ארבע קרנות שעל מוצת הזהב, נמי מעכבות זו את זו, אע"פ שלא הוזכרו צמנאות, עכ"ל. ועיין שם (פרק ד', משנה א') צמנאות החילון אינם מעכבות. ועיין רמב"ם (הל' בית הבחירה, פ"ב, ה"ז) שעלם הקרנות מעכבות. ועיין רש"י (זבחים, לט, ע"א, ד"ה מתן ארבע). וז"ל פסקי הרי"ד (שם) מתן ארבע דמוצת הפנימי שאין מעכבות בכל מקום, שהרי צמנאות החילוניות אין מעכבות כדאמרן, מנין שיעכבו צמנאות פנימיות, ח"ל כן יעשה לו, עכ"ל. וכן ד' מינים שכלול צמנאות זה את זה. עיין מנחות (כו, ע"א). תוס' (שבת, קלא, ע"ב, ד"ה שכן טעון). ועיין סוכה (לד, ע"ב), וצפיר האגודה (שם).

וסוד ד' ציטיות שמעכבות זו את זו, מפני שהם ד' מוחין, חו"צ וחו"ג, כנודע. עיין מלח שמונים (שער הציצית, ד"ה משנה במסכת מנחות פרק הקומץ, ארבע ציציות מעכבות זו את זו, שארבעתן מצוה אחת). וכתב שם, וז"ל, שד' פעמים כנ"ף, גימט' ציטיות, לכן אמרו חז"ל ארבע ציטיות מעכבות זו לזו, שארבעתן מניו אחת, ר"ל שארבע פעמים כנף גימט' "ציטיות" אחת, א"כ כשחסר כנף אחד אינו נקרא ציטיות בשלימות. וזה סוד שמציא רש"י על "כנפי בגדיהם", כנגד ואשא אחכם על כנפי נשרים, על ד' כנפות ולא צעלת ג' ולא צעלת ה'. הכוונה הוא שיקוד דצינה ששם הוא החירות, הוציא ישראל ממצרים, ושם הוא הציטיות, כמ"ש צהר שלח דף קעז ע"א וכו'. ולכן רמז צפרטת כנפי נשרים, כי "נשרים" גימט' ד' פעמים כנף, להורות שצמנות סוד הד' ציטיות הוציא אותם ממצרים, עכ"ל. וכתב בספר הקנה, וז"ל, ולמה ד' ציטיות מעכבות זו את זו, ח"ל צעצור שארבעתן אחת כולם צעינן, רק להיות כלולה צד' כנפות ואז שבו כולם אחת, ואם היא חסירה מכנף אחד עדיין הוי קצינה צנף אחד, עכ"ל. וכן הוא צשון סודות (אות מג) הטעם שהציטיות מעכבות זו את זו. וכתב צמנאות דוד לרד"ק (מצוה פד) וז"ל, וארבע ציטיות מעכבות זו את זו, לפי שצריך ליחדה עם כל אחד מד' כנפים אשר למעלה ממנה, עכ"ל.

עץ חיים עם ביאור בלבבי משכן אבנה

שער הפרצופים

דרוש אחר ופנים. דרוש ג' בחי' שיש בכל העולמות והם כלים ואחור ואמצעי ופנימי. דרוש עיבור יניקה ומוחין. דרוש חיצוניות ופנימיות של כל העולמות. וד' דרושים קשורים ביחד. וזה ענינם בקצרה.

דרוש א'

פב"פ עם נוקבא: נמצא שדברי הרב הם דבר והיפוכו, כי עיבור ויניקה נקראים כולו אחוריים למרות היות להם פרצוף פנים, ומאידך פרצוף הפנימי נקרא כולו פנימי למרות היות לו ג"כ אחור, ולכן החיצונים לא יכולים לינק גם מאחור דפרטות דיליה.

וצריך לבאר מדוע כאשר ז"ן הם פב"פ אין הקליפות יונקים מהם, הרי סוף כל סוף יש בהם אחוריים דפרטות, ונהי דיש להם מחיצה לכל אחד באחוריו מ"מ הקליפות יכלו לינוק כי משם הוא שפעם.

ויתבאר לפי מה שהוגדר שהגדרת אחוריים היינו משום שיש אפשרות ליניקת 'אחרים', מעתה מדרגת הפנים הוא היפוך בחינת האחוריים, כלומר האחור שיש בפנימי שהוא הגדלות הוא בסוד 'אחרי ה' אלקיכם תלכו', והיינו שהוא בחינת 'פנים', כלומר כל האחוריים בטלים למציאות הפנים, ולכן אין הקליפות יכולים לינוק.

מעתה צריך ביאור מדוע במדרגת העיבור והיניקה שכו' לו נקרא בחינת אחוריים, א"כ מדוע הקליפות לא יונקים גם מבחינת הפנים שלהם אלא רק בבחינת האחוריים שלהם. כלומר נהי דנקראים אחוריים רק ביחס למדרגת הגדלות אבל ביחס לעצמם הפנים הם בחינת הפנים, מ"מ נימא שכמו שבמדרגת הגדלות אין הקליפות יונקות מאחוריים שלהם כי שם האחוריים הולכים ובטלים לפנים, א"כ במדרגת האחוריים שהפנים נקראים אחוריים מדוע לא יונקים גם מהפנים.

אלא עומק הענין הוא דהנה כאשר ז"ן דבוקים אב"א כדי שלא ינקו החיצונים, יש לשאול מהיכן הם יונקים, הרי בודאי שיש להם מציאות של קיום, וכל הקליפות יש

דרוש אחר ופנים. דרוש ג' בחי' שיש בכל העולמות והם כלים ואחור ואמצעי ופנימי. דרוש עיבור יניקה ומוחין. דרוש חיצוניות ופנימיות של כל העולמות. וד' דרושים קשורים ביחד. וזה ענינם בקצרה.

ויען שעומדים ז"א ונוקבא אב"א להיות להם פרצוף החיצון [לבד] לכן אותו פרצוף החיצון כולו נקרא פרצוף אחוריים עם היות בו פנים ואחור בודאי: הוזכר לעיל שאחוריים הוא מלשון שאחרים יכולים לינוק משם, והיינו אלהים אחרים. כלומר 'פנים' היינו שפונה אליו ומאיר אליו, לעור מת כך אחוריים היינו שאין פונה אליו, ולכן גם אחרים שאין פנים אליהם יכולים לינוק מאותו מקום.

מעתה נימא מילתא בטעמא על מש"כ הרב שפרצוף החיצון נקרא כולו חיצון עם היות לו ג"כ פנים דפרטות דיליה, והיינו דכיון שהיחס שנקרא אחור הוא כי אלהים אחרים יכולים לינוק משם לכן נהי דיש לו פנים דפרטות מ"מ אלהים אחרים יונקים^א, לכן כולו נקרא אחוריים, והפנים דפרטות הופכת להיות במדרגה של אחור, ודו"ק.

נימא טעם נוסף שנקרא כולו אחוריים, והוא כי פרצוף החיצון היינו מדרגת העיבור, ואמרו חז"ל שכאשר העובר במעי אימו הוא באופן של ראשו בין ברכיו, כלומר כאשר העובר מכופף ראשו בין ברכיו נמצא שאין לו צורת פנים גלויות, נמצא שהוא כולו במדרגת אחוריים.

וכן הענין בפרצוף האמצעי: כלומר לא רק מהפרצוף החיצון יכולים לינוק אלא גם מפרצוף אמצעי כי הוא נקרא אחוריים בערך לפרצוף הפנים.

אבל הפרצוף הפנימי נקרא כולו פרצוף הפנים עם היות בו פנים ואחור כיון שבהיות שנכנס הוא בז"א אינו עומד רק

^א כלומר לכן הם עומדים אב"א כדי שלא ינקו, אלא רק יונקים כדי קיומם.

^ב ומיד מבואר שיש יניקה פותרא כדי קיומם.

פִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תּוֹרָה וְדִבֵּר ה' מִירוּשָׁלַם

חילוק בין האחוריים שהיניקה של הקליפות היא להדיא, לבין הפנים דאחוריים שהיניקה אינה להדיא. נמצא שמה שנקראים גם הפנים אחוריים אינו רק ענין בערכין למדרגת הגדלות, אלא הם נקראים אחוריים כי גם מדרגת הפנים של עיבור ויניקה שאינם פנים גמורות אלא יש בה מן התפיסה של אחוריים, ודו"ק.

והנה ב' בחי' יש בקדושה, א' נקרא פנימית וא' נק' חיצונית, והענין כי כמו שבעוה"ז התחתון יש בחי' אדם בפרצוף הגוף והנפש, ועומד תוך הארצות של עוה"ז, כך יש למעלה בעו"ל אצילות בחי' אדם עליון דקדושה כלול מכלים ואורות כנ"ל, כי יש בו ג' פרצופים של כלים הנקרא עיבור יניקה ומוחין, ובתוכם האורות הנקרא נר"ן, ובחי' זו היא עיקרית ונקרא פנימיות העולמות, כי הוא דוגמת האדם בעוה"ז: כנודע בדברי הרב סוד חמש מדרגות שנגל"ה, שהם שורש, נשמה, גוף, לבוש, והיכל. וכל אחד יש בו חמש מדרגות דפרטות דיליה. ובאדם ג"כ יש לו שורש נשמתו, נשמתו, גופו, לבושו, וביתו.

עוד יש בחי' ב' והוא עולם אצילות עצמו הנחלק בז' היכלות, אשר בתוכו עומד אדם העליון ההוא, והעולמות והיכלות נקרא חיצונית העולמות, ואע"פ שהם בחי' עולם והיכלות בערך הפנימי הנקרא אדם, אבל עכ"ז גם הם בעצמם מהיכלות ההם מצוירים בציור אדם, וכנזכר זוהר פ' תו"לדות דלית בריה ושום שייפא דלא אתברי בצורת אדם, וזה נקרא אדם חיצון בערך אדם הפנימי: כלומר כיון דהאדם העליון הוא צורת אדם, לכן העולמות והיכלות שהם מלבישים על צורת אדם הם ג"כ בצורת אדם. וכן באדם התחתון נהי דגופו וגם הלבוש הם בצורת אדם, אלא גם ביתו בעומק הוא בצורת אדם, וכל אדם לפי מדרגתו מתראה צורתו במדרגותיו, ולפ"ז בעומק גם בחינת ההיכל שהוא מקום הוא לפי צורתו הפנימי, כלומר כמי דתו, ואע"פ שמבשרי אחזה שאינו נראה כפשוטו, אולם הוא כוונת דברי הרב דלית בריה ושום שייפא דלא אתברי בצורת אדם, וזה צורת אדם בערך ללבוש הפנימי ממנו, שהגוף הלבוש וההיכל הם חיצוני בערך פנימי שהוא השורש והנשמה.

וגם אדם חיצון הזה יש בו כל בחי' הנ"ל כאדם הפנימי שיש בו עיבור ויניקה ומוחין ופרצוף של גוף וכלים, ובתוכם האורות שהם נשמתם וכל זה בקדושה: כלומר בכל מדרגה

להם קיום משורש הקדושה כנודע, ומוכרח שיונקים כדי קיומם. ובודאי שהם יונקים כדי קיומם, אלא שזה עומק הדבר שכל פרצוף העיבור נקרא אחוריים, ואע"פ שהם עומדים אב"א ואזי יש בהם גילוי של פנים דפרטות, מ"מ בודאי שהקליפות יונקות, והמציאות שהם יונקות, הוא עומק הגדרת פרצוף העיבור שלכן נקרא כולו אחוריים, ודו"ק.

אלא שאם לא היו מחוברים אב"א ואז האחוריים שלהם היו גלויים, אזי הייתה יניקה גמורה, אך עכשיו שהם מחוברים אב"א היניקה היא רק כדי קיום של הקליפות, ונמצא שהיניקה היא מכללות המדרגה, שהיא נקראת כולה אחוריים, אבל כיון שהם עומדים אב"א ונמצא לפ"ז שהוא גילוי של פנים, והפנים פונים לדבר מסוים, כלומר הם פנים שיש בהם שליטת מה, על אחוריים, שיכולים להיות מכוונים לדבר אחר, דוגמא לדבר הוא תינוק שרץ לדבר מסוים וזהו בחינת פנים, אולם בקלות אפשר להסיחו לדבר אחר, לכן מחמת כך היניקה היא יניקה פורתא.

והיינו כי במדרגת פנים גמורות, האדם ברור לו להיכן הוא הולך, ואינו משנה את פניו להיכן הוא הולך מחמת שמסיחים דעתו, כמאמר הכתוב 'ופנית בבוקר והלכת אוהליך', ובמדרגת המוחין הגמורים, הוא כולו מכוון ל'שויתי ה' לנגדי תמיד'.

והבן זה היטב ואל תטעה אם תמצא במ"א שקורא בחי' אחור אל כל פרצוף החיצון או אמצעי כולו בין לבחי' אחוריים שבו ובין לבחי' פנים שבו, אבל עיקר האחוריים אינם אלא כפשוטן שהוא אחוריים של כל פרצוף ופרצוף: והיינו כי בערך למדרגת הפנים שהיא מדרגת הגדלות נקראים פרצוף החיצון או האמצעי כולו אחוריים, אך מ"מ שם אחוריים כפשוטן נקרא על אחוריים דכל מדרגה ומדרגה, והוא פשטות דברי הרב שהתבארו עד השתא.

אולם נחדד את עומק דבריו לפי מה שנתבאר, כי מדרגת אחוריים כפשוטו היינו כי הדבר פונה למקום אחר ולכן יש יניקת החיצונים, אולם יש בחינת אחוריים שנקרא גם על בחינת הפנים דעיבור ודיניקה³ שהם נקראים אחוריים כי הפניה שלה לדבר אינו פנים גמורות אלא ברגע קט יש היסח דעת לפנות למקום אחר ולכן אע"פ שמחד זה נקרא פנים, מ"מ מאידך זה נקרא אחוריים. אלא שיש

³ כמים אחורונים, וכשערות היוצאות מהבתים של תפילין של ראש וכדומה.

⁴ וברור שיש הבחנה בין כח ההסחה שיש בין הפנים דעיבור להסחת הדעת דפנים דיניקה, והבן.

ואח"כ כשיש לה פרצוף החיצון שלם גבוה כשיעור נה"י דדכורא אז נקראת עיבור שלה, ואח"כ יש לה פרצוף הב', ואח"כ גם הג' ע"ד הנ"ל ממש בז"א, ואז נשלמת כאורך ז"א ממש: מנקודה למדרגת נה"י ואח"כ לו"ק, ולט"ס, וי"ס כאורך ז"א.

גם מזה תבין מה שנמצא כתוב בספרינו כי לפעמים אין ז"א נוטל שפע אף אם הוא שלם בג' פרצופים אלא מן הפרצוף החיצון של עתיק או א"א הנקרא אחר שלו, כי היותר חיצון של העליון הוא מעולה יותר מפנימי שבתחתון: והיינו כמ' בואר בדברי הרב במקומות אחרים שהיום אין לנו השגה בפנימיות עתיק, אלא בחיצוניותו, כי פנימיות עתיק הוא אור דלעת"ל, ובעומק פנימיות עתיק הוא פנימיות א"ק, וכמו שאין לנו הארת א"ק הכי נמי אין לנו השגה בפנימיות עתיק, אלא בחיצוניות עתיק שהוא זה שירד לתתא באב"ע.

אולם צריך ביאור מש"כ שהוא פרצוף חיצון דעתיק או א"א הנקרא אחר שלו, והנה כבר התבאר הרבה שאין בחינת אחר בעתיק, כי הוא כולו פנים, כמבואר ברמח"ל, ובשלמא א"א עצמו שיש בו ימין ושמאל, נמצא שיש בו בחינת אחר, משא"כ עתיק שהוא מחובר אב"א, הרי הוא כולו פנים ואין בו אחר.

ואמנם הרב מבאר שהמדרגה התחתונה של העליון שהיא חיצוניות העליון היא יותר עליונה מן הפנימי של התחתון, אך מ"מ מה היחס שיש בחינת אחר בעתיק.

אלא דנהי שעתיק הוא כולו פנים כדנתבאר, אך מאידך כנודע שעתיק הוא מלכות דא"ק שירדה לראשית עולם האצילות, ותכליתו להאיר מלעילא לתתא ולחזור ולהעלות את כל חלקי אב"ע לעילא.

מעתה נבאר שכל התפיסה של עתיק שהוא כולו פנים הוא ביחס לתפיסה שלו שהוא יורד להאיר מלעילא לתתא, אך ביחס לתפיסה שהוא מעלה את כל חלקי אב"ע 'חזרה' לעילא, הרי נמצא בעתיק גילוי של בחי' נת 'אחר', כלומר הוא חוזר למקום עליון, אזי הוא כולו מציאות של אחר. ושורש הדבר הוא מה שמבואר בסוד העקודים שהאורות חוזרים לעילא להתכלל בעליון, לפה

יש בו עיבור יניקה ומוחין, נמצא לדוגמה אדם שהוא במדרגת עיבור יש לו בית קטן, וכאשר הוא במדרגת יניקה הבית הוא יותר גדול, וכשהוא במדרגת מוחין, מדרגת גדלות, אזי הוא בבחינת 'דירה נאה מרחיבה דעתו של אדם', והיינו דכאשר הוא במדרגת גדלות שיש בו דעת אזי הדירה היא לפי דעתו, אולם כפשוטו הוא נראה רק בגופו ובלבושו שהגוף והלבוש גדל יחד עימו^ה, אך ביתו אינו נראה אצל רוב בני אדם, כי יש בני אדם שבתיהם גדולים ודעותיהן קטנים, וכן להיפך, ויש לכך כמה סיבות, אך בהגדרה כוללת בצורה השלימה של הדברים כך היה צריך להיות, שביתו של אדם הוא גילוי מהות פנימיותו, ובעוה"ז ברוב המקרים אינו שווה זה לזה, והבן.

וכן דוגמתן בקליפות אדם פנימי ואדם החיצון שהם ההיכלות הטמאים שלהם, וכל זה באצילות ועד"ז בבי"ע ונשלמו הד' דרושים בקצרה (הבן מאד ענין פנים ואחר).

ואמנם בענין נוקבא דז"א כיון שתחלתה לא יצאת בו"ק כמו הז"א אלא הנקודה י' שלה בלבד: כפי שכתב הרב לעיל^ה "ומנקודה זו מתחיל בנין כל מציאותה וכו' וזהו שורש כל בחינת הנוקבא וזהו ראשית ואחרית כל דרושיה", משא"כ הז"א שהוא ו"ק שהוא תלת כלילן בתלת.

והנה שער דידן הוא שער הפרצופים, ובסוד נקודה אין בה בחינת פרצוף, וכפי שיבואר לקמן בדברי הרב כי פרצוף מהותו הוא צירוף, נמצא כי פרצוף אינו נקודה, ונקודה אינה פרצוף, וצירוף הוא צירוף של ג' חלקים, ימין שמאל ואמצע, ואין צירוף של שנים אלא ג' שהאמצע מחברם.

נמצא שבעומק הנוק' אינה במדרגה של פרצוף, אולם לקמן יתבאר מהו האופן שיש בה פרצוף, אך עומק מדרגתה אינה פרצוף, כי היא נקודה, וכדברי הרב שהוא ראשית ואחרית כל דרושיה שאינה אלא בסוד נקודה אחת.

לכן יש בה עוד מדרגות אחרות, תחלת הכל נקודה קטנה ואז אינה נקראת פרצוף כלל: כלומר כיון שראשיתה נקודה לכן יש בה עוד מדרגות של גדילתה שהיא צריכה לגדול.

רק רביעית ההין או מדה זעירא: לקמן בשער הנוק' יבואר מה היחסיות של רביעית ההין ומידה זעירא.

^ה כן נגלה בדור המדבר.

^י שער הנסירה פ"א.

^ז מפ"ב והילך.

^ח וכן התבאר בשער אח"פ פ"ג, ועיין שם בדברינו.

כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תּוֹרָה וְדִבֶּר ה' מִירוּשָׁלַם

עומק סוד השבירה הוא נפילת המוחין למקום הזו"ן, והנה מה שנפל מאו"א הם ישסו"ת, ונקראים מוחין, אולם הם כח המדמה שבמוחין, והנפילה שלהם היינו שנפל כח המדמה למקום הזו"ן. והוא שורש עץ הדעת טוב ורע כמבואר בגר"א, והיינו כי שורש ה'טוב' הם המוחין עצמן, ושורש ה'רע' הוא שורש כח המדמה.

מעתה נבין את דברי הרמ"ז שאחוריים דאו"א שנפלו שהוא כח המדמה, לא נפל אלא הנה"י שבו, ולא החג"ת דכח המדמה. והיינו דבנפילה יש ירידה ממדרגתם ויש נפילה למקום התחתון, כלומר מה שנפלו נה"י דאו"א הוא ירידה ממדרגתם, ומה שנפלו נה"י דישסו"ת הוא ירידה למקום תחתון שהוא כח המדמה שיוּרד לתתא, ואע"פ שירדו רק במקום האצילות ולא לבי"ע מ"מ הוא ירידה בערכם, ובזה הם שורש לפגם של נפילת המוחין לתתא.

והיינו דכאשר כח המדמה יורד למקום המידות שהוא מקום ז"א דאצילות, אזי היא ירידה שאינה נפילה גמורה, אולם כאשר כח המדמה יורד למקום המלכות, 'המעשה', דהיינו לעשות את שאינו ישנו, שהוא המדמה הגמור, הוא נפילה, והוא שורש דשורש לרע, שורש לכפירה, דהיינו כי כח המדמה עושה את שאינו ישנו, והכפירה עושה את שישנו אינו ח"ו.

ובזה מתבאר היחס של דברי הרמ"ז שהנפילה הייתה בנה"י של או"א, בנה"י של המוחין, והיינו כי נה"י הוא יחס של המלכות בחינת 'מעשה', ששם הוא השורש של נפילת המדמה הגמור, שהוא עושה את שאינו ישנו והבן".

דא"ק, כלומר כשחוזרים לא"ק הם מאירים דרך אחוריים, זו תפיסת 'אחור' דעתיק^ט.

עומק ההגדרה היא, דכאשר עתיק מאיר מלעילא לתתא אזי הוא כולו הארה של פנים, בלי חשבון ההארה בסוד שויות^י, אך כשהוא מאיר להעלות את חלקי אבי"ע לעי לא אזי הוא מאיר לכל אחד לפי מדרגתו למי שהוא ראוי לעלות חזרה לא"ק, ואזי נקרא שמאיר בדרך אחור, והבן.

גם תבין כי פרצוף האמצעי אף כי נקרא אחור בערך הג' הפנימי מכולם, אמנם לפעמים נקרא פנימי בערך החיצון שבכולם: כלומר מציאות הדבר מוגדרת לפי הערך שלה ביחס למדרגות אחרות, ולכן הפרצוף האמצעי פעמים מוגדר כחיצון והוא בערך לפנימי, ופעמים הוא מוגדר כפנימי בערך לחיצון.

ובזה תבין מה שנתבאר אצלנו כי בעת מיתת המלכים של ז"א היה בו אחור ופנים והוא לסבת היות בו תמיד נה"י חג"ת ו"ק שהם פרצוף החיצון ואמצעי כנ"ל, ואז החיצון נקרא אחור ואמצעי פנימי בערך החיצון והבן זה: והיינו דכ' מבואר שהשבירה הייתה בו"ק דז"א, ובפרטות במלכויות שלהם, נמצא שהשבירה הייתה בין באחור ובין בפנים, כלומר גם בחג"ת וגם בנה"י, כי החג"ת הוא נקרא פנים בערך לנה"י.

ועיין בדברי שלום, שהביא מדברי הרמ"ז שבז"א השבירה הייתה בחג"ת ובנה"י לעומת כח נפילת האחוריים דאו"א הייתה רק בנה"י שלהם, והקשה דכיון דע"כ יש שורש לחג"ת דז"א בחג"ת דאו"א וא"כ היאך לא הייתה שבי רה גם בחג"ת דאו"א, ולכן הוא מיישב דהשבירה הייתה בנה"י דאו"א ובנה"י דישסו"ת והיינו כי עומדים זה כנגד זה, או"א מצד ימין וישסו"ת כנגדן משמאל, וחג"ת דז"א גרם שבירה בנה"י דאו"א, ונה"י דז"א גרם שבירה בנה"י דישסו"ת, ונמצא כי נה"י דאו"א שבצד ימין הם בחינת חג"ת בערך לנה"י דישסו"ת, ועי"ש בהרחבה.

סדר השבירה כפי שהתבאר במקומו הוא, שבכתר הנה"י נפגם, באו"א האחוריים שלהם נפלו, ובזו"ן כל הז"ת נש' ברו. ובכללות אחוריים דאו"א היינו ישסו"ת, ופעמים הם נקראים מלכויות דאו"א, ופעמים נקראים הז"ת דאו"א, והיינו כי או"א הם 'פנים' בערך לישסו"ת שהם 'אחוריים'.

^ט הדברים רחבים ועמוקים, וביארנו מקצת הדברים כיון שהוזכר בדברי הרב אחור ביחס לעתיק.
^י אולם גם במדרגת פנים יש כמה מדרגות.
^{יא} ועיין עוד בשער אח"פ פרק ג' מה שמבואר שם בהרחבה.

הכרת גדלות הבורא

על העבודה

עבודת הנבראים להשיג גדלותו יתברך, וכך נעשית התכלית של גילוי ייחודו שהוא גדלותו של הבורא.

אמנם הכרה זו בגדלותו של הבורא אין הכוונה לידיעה בעלמא, אלא כמו שהאר"ך ביושר דברי אמת (אות כא) לבאר מהי ההכרה^א, ותמצית דבריו שהכרה היא מה שהאדם מתבונן בידיעתו במחשבה הראשונה (היא חכמה) באופן של מבין דבר מתוך דבריו (וזה בינה) ולאחר מכן הוא מעמיד את דעתו על ציור אחד (וזהו דעת).

ולפי זה גם כאן מה שנאמר ויכירו גדלותו, היינו מצד הבינה, ושלמותה כאשר היא מתגלה בדעת, וזה מכוח התבוננות בגדלותו של הבורא ולאחר מכן תקיעת הדעת בגדלות הבורא כפי מה שהצטייר במדרגת הבינה.

וזה מעין מה שמבאר ברמב"ם בתחילת

פרק ב ביסודי התורה, שמכוח כך שהאדם מתבונן בבריאה הוא מכיר גדלותו של הבורא יתברך והוא אוהבו^ב.

ובהרחבה העבודה היא התבוננות בכל דרכי ההנהגה, ועל ידה להכיר ולדעת גדלותו של הבורא, וזוהי מתקיים התכלית של הבריאה, אולם העיקר במדרגה זו, זהו גילוי ייחודו יתברך.

ומצד המדרגה הזאת, אין עיקר העסק במחשבה על הבורא לעצמו, אלא במחשבה על גדלותו ודרכי הנהגתו המופלאים וייחודו.

וכן מצד מדרגה זו על האדם לגלות ולפרסם שמו יתברך בעולם כדי שכולם יכירו גדלותו וזוהי התקיים התכלית של הבריאה^ג.

על התורה

טעם זה הוא המשך לטעמים הקודמים, שתכלית כל הבריאה היא ההטבה וזה מלך מדרגת ז"א שמיטיב למלכות, ואת ההטבה הזאת צעומק הוא מקבל מהצניע שמעליו שזו מדרגת הכרת גדלותו יתברך והיא היא עומק ההטבה, מה שהנבראים יכירו גדלותו ויתגלה ייחודו.

ובדרך זו דרך הרמח"ל שהאר"ך צספריו רצות שתכלית הבריאה היא גילוי ייחודו, ומאידך צכמה מקומות הוא גם כותב שתכלית הבריאה היא להיטיב לנבראים, אלא שצעומק עניינם חד, התכלית הוא הכרת גדלותו שהיא ההטבה לנבראים, ואזי מלך הנבראים (מדרגת ז"א) ההטבה היא התכלית, ומאידך יתברך (מדרגת צינה) גילוי ייחודו הוא התכלית.

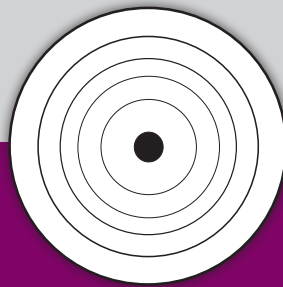
ובמובן שיש הרבה אופנים של הכרת גדלותו, אלא שעיקר הגדלות היא גילוי ייחודו.

וגילוי זה אפשר להשיג מכוח הצניע שעניינה התבוננות בגדלות הבורא.

^א ושם עוסק בהכרת הבורא, ומדבריו נלמד להכרת גדלות הבורא.

^ב ויעיין עוד בייטב לב פרשת לך לך, שם מביא כמה דרכים כיצד הנבראים יכולים להכיר גדלותו של הבורא. ומבאר שם שאחר כל הדרכים, הלא כל הדרכים אינם מביאים את האדם להכרת גדלותו השלמה של הבורא אלא בגבול וצמצום מסויים, ועל כן האמונה בגדלותו של הבורא היא שלמות הכרת גדלותו.

^ג עיין תורה אור פרשת תולדות (דף יז ע"ג)

צורת אדם

בנושא פאת הזקן

יום שלישי יב' תמוז תשפ"ה
רח' הרב בלוי 33 ירושלים
20:30

לאזנה לשיעור בקול הלשון

USA 605-313-6660 ♦ ישראל 073-295-1245

ומקיימים: כוכבית [*] סולמית [#] - <

[#] - סולמית [xxxxxxx]

צורת אדם 001 יסודות כלליים בצורת אדם	35060279
צורת אדם 002 מבנה גולגלת	35332044
צורת אדם 003 גולגלת-חלל-אוויר-מוחין	35864656
צורת אדם 004 אופני שורשי צורות המחשבה	35949634
צורת אדם 005 מח בחכמה	36092633
צורת אדם 006 מח בבינה	36345017
צורת אדם 007 מח דעת	37279529
צורת אדם 008 עיניים-ראייה	37323050
צורת אדם 009 אוזניים-שמיעה	37391066
צורת אדם 010 הרחה-חוש הריח	38119459
צורת אדם 011 פה דיבור	38424100
צורת אדם 012 עורף	38489170
צורת אדם 013 צואר	38603719
צורת אדם 014 מצח	38953647
צורת אדם 015 זקן	39091166
צורת אדם 016 גרון	39831851
צורת אדם 017 חיק	40075566
צורת אדם 018 לשון	40224569
צורת אדם 019 שיניים	40300698
צורת אדם 020 שפתיים	41106107
צורת אדם 021 פאת הראש	41789682

קו ישיר לשמיעת
שיעורי מורנו הרב
שליט"א
ב'קול הלשון'
ישראל 073.295.1245

רכישת ספרי הרב
ספרי אברמוביץ
משלוח ברחבי העולם
03.578.2270
USA 718.871.8652
books2270@gmail.com

לקבלת העלון
בדוא"ל
bilvavi231@gmail.com
לקבלת העלון
בפקס 03.548.0529

© כל הזכויות
שמורות
'בלבבי משכן אבנה'
טלפון 052.763.8588
פקס 03.548.0529
bilvavi231@gmail.com